

**ОШ "Надежда Петровић"
Велика Плана**

**ГОДИШЊИ
ПЛАН И ПРОГРАМ
СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА
ЗАПОСЛЕНИХ**

СЕПТЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција наставника, стручног сарадника ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце, ученика, односно нивоа њихових постигнућа.

Саставни и обавезни део професионалног развоја је стручно усавршавање које подразумева стицање нових и усавршавање постојећих компетенција важних за унапређивање образовно-васпитног и стручног рада са ученицима (у даљем тексту: образовно-васпитни рад).

Стручно усавршавање наставника и стручног сарадника установа планира у складу са потребама и приоритетима образовања и васпитања ученика, приоритетним областима које утврђује министар надлежан за послове образовања и на основу сагледавања нивоа развијености свих компетенција за професију наставника и стручног сарадника у установи.

Потребе и приоритете стручног усавршавања установа планира и на основу исказаних личних планова професионалног развоја наставника и стручних сарадника, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, извештаја о остварености стандарда постигнућа и других показатеља квалитета образовно-васпитног рада.

Лични план професионалног развоја наставника и стручног сарадника сачињава се на основу самопроцене нивоа развијености свих компетенција за професију (у даљем тексту: компетенције).

Стручно усавршавање јесте обавезна активност наставника и стручног сарадника утврђена педагошком нормом, у оквиру 40-часовне радне недеље.

Стручно усавршавање ће се реализовати на два начина:

А) Екстерно усавршавање наставника (кроз одобрене програме обука, стручне скупове, на семинарима, трибинама, учешћем у раду других институција, на међународном нивоу...).

Б) Интерно усавршавање (на нивоу школе)

А) Екстерно усавршавање наставника је тешко конкретно испланирати, али ћемо имати у виду области у оквиру којих би нам била потребна подршка и значајна нова сазнања. Приоритетне области у стручном усавршавању у школи ће бити условљене потребама ученика у школи, потребама наставника, стручног сарадника, наставног рада и финансијским могућностима Школе, а у складу са приоритетним областима прописаним од стране Министарства.

Предлог за **екстерно усавршавање**, на основу предлога стручних већа за област предмета:

Стручно веће за разредну наставу

Наставници разредне наставе током школске 2022/2023. биће полазници свих видова екстерног стручног усавршавања који се организују у школи, полазници обука за Дигитални свет у првом, другом и трећем разреду, као и оних у организацији Друштва учитеља См. Паланка.

Стручно веће за језике

Чланови стручног већа за језике биће полазници свих видова екстерног стручног усавршавања који се организују у школи, или су бесплатни, а у зависности од материјалних могућности, за похађање су предложени и семинари:

Српски језик

- Развијање комуникацијских вештина наставника, могућности тимског рада у настави и међупредметна сарадња, **К4, ПЗ**
- Ка савременој настави српског језика и књижевности II, **К1, ПЗ**
- Републички зимски семинар, **К1, ПЗ**

- Књижевност и језик у савременој учионици: простор за дијалог, **К1, К2, К3, К4, П3**
- Писмени задатак у настави српског језика – (не)решив проблем, **К1, П3**
- Савремени изазови наставе српског језика и књижевности у школском и онлајн окружењу, **К1, П3**

Енглески језик

- Како унапредити процес самоевалуације у настави, **К1-3, П1**
- Методологија и садржаји рада на часовима одељењског старешине-шта, како и зашто, **К3, П1**
- Професионализација одељењских старешина у сарадњи са родитељима, **К4, П3**
- Планирање и реализација додатне образовне подршке ученицима са сметњама у развоју у школи, **К3, П3**

Француски језик

- Стандарди, исходи и наставни програми као смернице за планирање и реализацију наставе страних језика, **К1, П3**

Стручно веће за природне науке

Чланови стручног већа за природне науке биће полазници свих видова екстерног стручног усавршавања који се организују у школи, или су бесплатни, а у зависности од материјалних могућности, за похађање су предложени и семинари:

Математика:

- Активно учење у настави математике, **К1, П3**
- Унапређивање наставе математике у основној школи, **К1, П3**
- Државни семинар о настави математике и рачунарства ДМС, **К1, П3**
- Од математике до предузетништва, **К2, К3, К4, П3**

Биологија:

- Управљање пројектима из области заштите животне средине, **К2, П3**
- Виртуелни хербаријум

Стручно веће за друштвене науке

Чланови стручног већа за друштвене науке биће полазници свих видова екстерног стручног усавршавања који се организују у школи, или су бесплатни, а у зависности од материјалних могућности, за похађање су предложени и семинари:

Историја:

- Конгрес историчара, Центар за Српске студије

Стручно веће за вештине и уметности

Физичко и здравствено васпитање:

- Корак до здравља-корективна гимнастика **К1, К7, П2**
- Планирање и реализација садржаја здравственог васпитања у настави физичког и здравств. васпитања, **К1, П4**
- Усавршавање наставника за реализацију програма обуке скијања **К2, П3**
- „Примена ИОП-а у настави физичког и здравственог васпитања орјентисаној на исходе“ **К1, П4**

Ликовна култура:

- „Школа керамике“, **К1, К5, К11, К23 – П3**

Музичка култура:

- Вршњачки медијатор у процесу ненасилног решавања сукоба
- Вредновање и праћење ангажовања и постигнућа ученика као компонента демократских односа у учионици

У зависности од понуде, стручно веће ће похађати све доступне бесплатне семинаре који су у вези и са компетенцијама уже стручних области предмета заступљених у Већу и све семинаре у организацији школе.

Актив васпитачица

- Мапе ума у образовно – васпитном раду
- Подршка социјалној добробити детета кроз развијање социјалних вештина у оквиру Основних програма Године узлета – Клет друштво
- Природни вртић

Стручни сарадник

- Развијање самопоуздања као подстицаја квалитетних интерперсоналних односа код деце/ученика у предшколској установи и основној школи (К3, П2)
 - Неки од семинара који оснажују за рад са даровитим ученицима и који подстичу развој критичког мишљења код ученика
 - Управљање професионалним стресом у функцији развоја вештина комуникације наставника и стручних сарадника (К4, П4)
 - Алати за креирање интерактивних садржаја у савременој настави (К2, П1)
 - Припремни предшколски програм- од основа програма до реализације (К1,П3)
- Као и обуке које се реализују у школи.

Правник, финансијско-административни радник ће остварити обуке из своје надлежности рада, а спрам актуелних питања, финансијских могућности.

Директорка школе ће такође похађати обуке за све запослене, уколико се буду реализовале, али, по потреби и за послове из области руковођења, организације рада и правно-финансијских послова.

Ученичка задруга

- Развијање предузимљивости и предузетничког духа код ученика у основниј школи, **К2, К18, К23,П3**
 - Одељењске старешине ће унапредити своја знања у некој од следећих области: превенција насиља, злостављања и занемаривања, превенција дискриминације, инклузивни рад, комуникацијске вештине, учење за учење и мотивисање ученика за рад у школи ... (у складу са развојним планом и програмима за превенцију ризичних облика понашања и насиља, злостављања и занемаривања)
 - Одређен број чланова наставничког већа ће имати могућност да преиспита начин на који сарађује са родитељима и ученицима,
 - Наставници ће унапредити знања на нивоу својих наставних предмета и своје области рада , као и кроз семинаре о иновативним наставним техникама и другим начинима савременијег рада (у складу са Развојним планом и самовредновањем рада школе)
 - У складу са тренутном ситуацијом у Републици Србији и начином рада у образовним установама у нашој школи је предвиђено да се користи Гугл учионица, што подразумева усавршавање дигиталних компетенција.
 - Посебно смо бирали семинаре који се односе на унапређивање знања , вештина и уопште оснаживање запослених у вези са социјалном инклузијом Рома и других осетљивих група – комуникационим компетенцијама, обукама које унапређују инклузивни рад, прихватање различитости, мултикултуралност

Уколико финансијска средства не буду дозвољавала реализацију већег броја семинара, Школа ће организовати један семинар за све наставнике, у складу са могућностима, али имајући на уму приоритете и општи карактер семинара, као и до сада реализоване семинаре и компетенције које се развијају тим семинарима.

Праћење примене стечених знања са семинара прати сваки наставник кроз свој портфолио и о томе се разматра на стручним већима, односно Педагошком колегијуму, о чему се сачињавају и извештаји.

Б) Интерни ниво усавршавања се одвија на различите начине:

- Предавања на седницама наставничког већа, уз дискусију и анализу у складу са потребама, могућностима и жељеним правцима развоја школе (од стране директора, предметног наставника, стручног сарадника...)
- Излагање о савладаном програму или другом облику стручног усавршавања ван установе
- Приказ књиге, приручника, дидактичког материјала, стручног чланка, различите врсте истраживања, студијског путовања, стручне посете и тд. (са дискусијом и анализом)
- Остваривањем рада у оквиру стручних већа и актива у школи (стручна већа ће бити у обавези да прате стручна усавршавања на нивоу стручних већа и да уочавају степен примене стечених знања, да то евидентирају и да излиставају начине за даљу примену и унапређивање рада).
- Реализовањем угледних часова и заједничком дискусијом о алтернативним начинима рада.
- Коришћењем постојеће литературе и набавком нове стручне литературе, али и часописа који се односе на осавремењивање наставне праксе
- У складу са могућностима набављати и нова наставна средства
- Унапређивати самоусавршавање наставника и подизати свест о значају континуираног вредновања личног професионалног рада
- Чешћом употребом компјутеризације и дигиталних медија, проналажењем предлога за реализацију угледних часова на интернет страницама и анализом занимљивих предлога
- Употребом мање коришћених наставних средстава
- Ослушкивањем потреба ученика за увођење других облика наставног рада, употребу савременијих наставних средстава и слично...
- Усавршавање компетенција наставника у складу са Стандардима квалитета рада о-в установа и Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја
- У складу са тренутном ситуацијом у Републици Србији и начином рада у образовним установама у нашој школи је предвиђено да се користи Гугл учионица, што подразумева усавршавање дигиталних компетенција.

Стручно усавршавање на интерном нивоу је такође усклађено са Развојним планом, самовредновањем рада школе, као и програмима рада тимова у школи.

Покушај да се у оквиру сваког наставног предмета уведе бар једна иновација у односу на ранији рад

- употреба рачунара у практичне сврхе (писање извештаја, текстова, па чак и израда новина у оквиру наставе српског, енглеског и француског језика), као и одржавања свих видова наставе
- оспособљавање ученика да постану предавачи (тамо где садржај и могућности ученика то дозвољавају)
- инсистирање на развоју способности и вештина и практичној примени стечених теоријских знања
- коришћење стручне литературе и нових приручника за унапређивање наставе
- упућивати ученике на коришћење шире литературе (што подразумева проширивање сазнања наставника за изворима података о одређеном садржају)
- практична активност ученика у извођењу лабораторијских и других вежби (хемија, физика, биологија...) биће подигнута на виши ниво

- реализовање nastave у природи, када постоји могућност да се усагласе садржаји рада, могућности ученика, временске прилике...
- користити живи свет, објекте и појмове уочене на излетима и екскурзијама као очигледна средства за једноставније разумевање градива (географија, биологија, историја, ликовна култура...)
- израда инструмената од стране ученика и рад са њима (музички, мерни...)
- консултовање ученика и разматрање предлога ученика за организацију наставног рада
- корелација и интеграција наставних предмета у одређеним садржајима рада...

Наставник, стручни сарадник има право и дужност да сваке школске године учествује у остваривању различитих облика стручног усавршавања у установи у којој ради, и то да:

- 1) одржи угледни час nastave, прикаже активност, тему, резултате праћења развоја детета и ученика, стручну књигу, односно чланак или да води радионицу;
- 2) присуствује угледним часовима, приказима активности, деловима акционог истраживања педагошке праксе, теме, стручне књиге, односно чланка и да учествује у њиховој анализи;
- 3) присуствује стручним састанцима на којима се остварује поједини облик стручног усавршавања, а који су у вези са пословима наставника, васпитача и стручног сарадника;
- 4) учествује у изради развојног плана установе.

ЛИЧНИ ПЛАН ПРОФЕСИОНАЛНОГ РАЗВОЈА

Запослени креира лични план професионалног развоја на основу процене нивоа развијености свих компетенција за професију наставника и стручног сарадника, у складу са вредновањем личног рада, као и уочавањем начина за унапређивање истог и проценом приоритетних области у стручном усавршавању. Наставник је дужан да унапређује своје компетенције у складу прописаним компетенцијама у четири области:

1. компетенције које се односе на наставну област, предмет и методику nastave
2. компетенције које се односе на поучавање и учење
3. компетенције које се односе на пружање подршке у развоју личности ученика
4. компетенције које се односе на комуникацију и сарадњу

Запослени води лични портфолио стручног усавршавања. Запослени води лични портфолио стручног усавршавања. На гугл диску су постављени планови (образац за план и његову реализацију) које запослени креира почетком школске године, а континуирано попуњава том године, у складу са оствареним стручним усавршавањем.

НАПРЕДОВАЊЕ У ЗВАЊУ

У току стручног усавршавања наставник и стручни сарадник може да стекне звање: педагошки саветник, самостални педагошки саветник, виши педагошки саветник и високи педагошки саветник.

Поступак за стицање одговарајућег звања покреће наставник, стручни сарадник подношењем захтева установи. Наставник, стручни сарадник подноси доказе о испуњености услова за стицање звања прописаних правилником, са проценом свог степена остварености образовно-васпитних циљева на основу услова за стицање звања утврђених овим правилником.

У поступку одлучивања о захтеву директор установе прибавља мишљење са проценом степена остварености образовно-васпитних циљева у кључним областима и квалитета педагошке праксе за:

- наставника - од стручног већа за област предмета, а потом и од просветног саветника;
- за стручног сарадника у школи - од педагошког колегијума, а потом и од просветног саветника;

Предлог и стицање одговарајућег звања наставника и стручног сарадника директор доставља на мишљење наставничком, васпитно-образовном, односно педагошком већу и савету родитеља, са прибављеним позитивним мишљењима и проценом.

Након прибављених позитивних мишљења наставничког већа и савета родитеља директор доноси решење о стицању одговарајућег звања наставника и стручног сарадника.

Изузетно у поступку доношења решења о стицању звања инструктора и вишег педагошког саветника директор прибавља и мишљење Завода.

По прибављеном позитивном мишљењу Завода директор доноси решење о стицању звања.

УНАПРЕЂИВАЊЕ РАДА ПРИПРАВНИКА

У оквиру стручног усавршавања наставника посебна се пажња посвећује унапређивању рада приправника. Ради директног увида у рад приправника, приправнику се одређује ментор (у складу са важећим прописима). Води се рачуна да одабрани ментор буде веома искусан, спреман да помогне и да охрабрује приправника у раду, даје му повратну информацију о раду и начинима унапређивања даљег рада и слично, а све у циљу оспособљавања приправника за квалитетан самостални рад. Ментор и приправник заједно праве план рада. Ментор даје своје мишљење о успешности приправника, након годину дана, колико траје приправнички стаж. Осим тога, ментор има задатак да помогне приправнику приликом припремања полагања за лиценцу (што приправник полаже након успешно одрађеног приправничког стажа и након проверавања нивоа савладаности програма на нивоу установе – Комисија на нивоу Школе процењује спремност приправника за полагање испита за лиценцу).

На основу реченог увиђа се да и приправник има обавезу и то првенствено за самоусавршавањем и оспособљавањем за самосталним извођењем рада, као и оспособљавањем за полагање испита за лиценцу. У Школи, приправник значајну помоћ добија и од педагога која уз ментора унапређује професионалне компетенције приправника које се односе на процес поучавања и учења, унапређивања сарадње и пружању подршке за унапређивање развоја ученика. Секретар школе такође помаже како би се успешније савладали закони и прописи неопходни за полагање испита за лиценцу.

У школској 2022/23. години, у нашој школи се, за сада, обавља рад са два приправника, у складу са свим наведеним.

Конкретизација и операционализација програма стручног усавршавања реализује се на стручним већима, Педагошком колегијуму, Наставничком већу, у раду ментора и приправника, у плановима и припремама наставника.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

1. Закон о основама система образовања и васпитања
2. Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника
3. Закон о основном образовању и васпитању
4. Стандарди компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја
5. Правилник о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника
6. Увођење у посао наставника, васпитача и стручног сарадника

У Великој Плани
одбора
12.09.2022.

Председник Школског

Јелена Станковић, с.р.